

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

кафедра соціальних структур та соціальних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана

«26» 06 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Філософія науки та інновацій

для здобувачів вищої освіти

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 Соціологія
освітній рівень доктор філософії
освітня програма Соціологія
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2019/2020
Рік навчання	1
Кількість кредитів ECTS	7
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	екзамен

Викладачі: проф. Сайтарли І.А., проф. Приятельчук А.О., проф. Куценко О.Д., доц. Ільїна Г.В.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2019

Розробники:

Сайтарли І.А., доктор філос.н., професор кафедри філософії гуманітарних наук

Приятельчук А.О., кандидат філософ.н., професор

Куценко О.Д., доктор соц. н., проф., зав. кафедри соціальних структур та соціальних відносин

Ільїна Г.В., канд.філос.н., доц., доц.кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри соціальних структур
та соціальних відносин

 Куценко О.Д.

Протокол № 13 від «3» 06 2019 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол від «10» 06 2019 року № 8

Голова науково-методичної комісії Петренко-Лисак А.О.

«10» 06 2019 року

Схвалено науково-методичною комісією філофського факультету

Протокол від « » _____ 2019 року № _____

Голова науково-методичної комісії _____

« » _____ 2019 року

1. Мета дисципліни – формування у здобувачів методологічної культури наукового пізнання, дослідницької та інноваційної діяльності як принципових засад висококваліфікованої науково-дослідної роботи і конкурентноспроможності у сучасному науково-освітньому просторі; формування компетентностей щодо практичного застосування сучасних знань філософії науки та інновацій у процесі виконання власного наукового дослідження.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

1. *Знати зміст основних категорій сучасної філософської науки; особливості філософських методів пізнання та суміжних з ними методів соціо-гуманітарних наук;*
2. *Вміти концептуально використовувати філософські поняття і категорії у якості джерел формування інструментарію соціо-гуманітарного знання; критично осмислювати усталені підходи та ідеї; використовувати сучасні здобутки суспільствознавчих наук;*
3. *Володіти елементарними навичками наукового аналізу та категоріально-концептуального мислення; застосування складних соціо-гуманітарних підходів у наукових дослідженнях.*

3. Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на розробку здобувачем проекту кандидатського дослідження, формування загальнометодологічної культури, забезпечує розвиток критичного рефлексивного мислення, розуміння науки як пізнавальної, інноваційної та бізнесової діяльності. Аспіранти ознайомлюються з вимогами до наукових досліджень, способів здобуття наукового знання, запуску інноваційних проектів, представлення та імплементації наукових результатів. Дисципліна є комплексною і складається з соціологічного, філософського і соціального-економічного модулів. В ній аналізуються філософські засади сучасного наукового знання, наукової раціональності, наукової картини світу; раціональні та неklasичні форми природничих і соціогуманітарних моделей сучасного наукового дискурсу. Висвітлюються фундаментальні стратегії філософії науки та філософії інновацій, які постають важливим ідейно-концептуальним та методологічним підґрунтям сучасних соціо-гуманітарних досліджень та вплинули на розвиток імплементації наукового знання. Аспіранти знайомляться з особливостями ведення бізнесу в науці, зокрема з технологіями start-up, розробки бізнес-плану, організації наукового дослідження та імплементації його результатів. Основним результатом роботи над дисципліною є розробка детального проекту кандидатського дослідження та індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми.

4. Завдання (навчальні цілі):

- Опанування концептуальними засадами філософії науки та інновацій як пізнавального, методологічного інструменту для розв'язання комплексних проблем дослідницько-інноваційної діяльності.
- Розвиток культури абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вміння застосовувати критичне мислення до аналізу результатів наукового дослідження, його наукової новизни, теоретичного і практичного значення.
- Формування уявлень про евристичність та змістовні відмінності філософських стратегій науки та інноваційної діяльності, їх дотичність до сучасного соціо-гуманітарного дискурсу.
- Розвиток етики наукових досліджень, наукових дискусій, культури аргументації, опонування, представлення наукових розробок.

Вивчення дисципліни спрямовано на формування наступних **компетентностей**:

- Вміння застосовувати критичне мислення до аналізу результатів наукового дослідження, його наукової новизни, теоретичного і практичного значення (ЗК1.1.)
- Уміння з нових дослідницьких позицій формулювати загальну методологічну базу наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, мету і значення для розвитку галузей науки і соціального життя (ЗК1.2.)
- Уміння ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень (ЗК1.3.)
- Уміння працювати з бібліографічними каталогами, наукометричними та емпіричними базами даних (ЗК1.6.)

- Дотримуватись норм наукової етики щодо здійснення наукової діяльності та проведення власного наукового дослідження (ЗК5.1.)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати основні філософські стратегії науки та інновацій, розуміти їх евристичність та відмінності, дотичність до сучасного соціо-гуманітарного дискурсу	Лекція-дискусія, практичні з порівняльного аналізу евристичності, самостійна робота	Участь у дискусії, проектно-пошукова робота; тест	5 %
1.2.	Знати і розуміти основні філософські, загальнонаукові методи наукового пізнання та інноваційної діяльності	Лекція, каскадна дискусія, кейс-метод; практичні з обґрунтування методів канд. дослідження	Фрагмент тексту дисертації, участь у дискусії; тест	10%
1.3.	Знати і розуміти норми наукової етики, етики соціологічної діяльності	Лекція, самостійна робота, кейс-метод	Творче завдання з аналізу кейсу, участь в дискусії	5%
2.1.	Вміти працювати з бібліографічними каталогами, наукометричними та емпіричними базами даних	Проектно-пошуковий метод, аналітичний огляд	Практичне завдання за темою дисертації	5%
2.2	Вміти з філософських позицій формулювати загальну методологію наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність	Лекція-дискусія, кейс-метод, практичне завдання з підготовки проекту кандидатського дослідження	Розробка з проекту дисертац. дослідження	25%
2.3.	Вміти формулювати бізнес-план власного дослідження та впровадження його результатів, технологію старт-апу	Лекція, семінар-тренінг з розробки бізнес-плану, алгоритму впровадження наукової інновації	Бізнес-план проведення дослідження і впровадження його результатів.	10%
3.1.	Вміти обговорювати, обґрунтовувати і публічно презентувати результати аналітичної роботи, проект дослідження	Практичне заняття, дискусія, мозковий штурм	Презентація проекту, участь в дискусії	10%
3.2.	Вміти застосовувати норми наукової етики в наукових комунікаціях	Кейс-метод, аналітичний огляд	Аналіз кейсів	5%
4.1	Вміти самостійно розробляти логіку і загальнонаукову методологію кандидатського дослідження, застосовувати норми професійної етики	Метод наук.-дослідн. роботи з розробки проекту кандид. дослідження, рецензування інших проектів	Проект дисертац. дослідження; рецензія іншого проекту	25%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	4.1
Програмні результати навчання (назва)									
Вміти застосовувати критичне мислення до аналізу результатів наукового дослідження, його наукової новизни, теоретичного і практичного значення (прн 1)	+	+			+	+			+
Уміти з нових дослідницьких позицій формулювати загальну методологічну базу наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, мету і значення для розвитку інших галузей науки і соціального життя (прн 2)	+				+		+		+

Уміти ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень (прн 3)		+			+				+
Уміти працювати з бібліографічними каталогами, базами даних зі спеціальності (прн 6)				+		+			
Вміти дотримуватись норм наукової етики щодо здійснення наукової діяльності та проведення власного наукового дослідження (прн 15)			+					+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Участь у дискусіях, РН 1.1, РН 1.2., РН 1.3., РН 3.1- на заняттях будуть запропоновані форми індивідуальної та групової проектно-пошукової роботи за різними завданнями (10 мах / 6 мін балів)
2. Творчі завдання з аналізу кейсів, аналітичного огляду, наукометричного пошуку, підготовки бізнес-плану дослідження і впровадження його результатів, РН 1.1, РН 1.2., РН 1.3., РН 2.1., РН 2.2, РН 2.3., РН 3.1, РН 3.2. (10 мах / 6 мін балів)
3. Тестові завдання РН 1.1, (10 мах / 6 мін балів)
4. Проект кандидатського дослідження, його презентація та захист в аудиторії, РН 2.1., РН 2.2, РН 3.1, РН 4.1. (20 мах/12 мін балів)
5. Підготовка рецензії на проект дисертаційного дослідження РН 4.1. (10 мах / 6 мін балів)

- підсумкове оцінювання: письмовий екзамен – 40 балів. Мінімальний бал успішного складання (отримання загальної позитивної оцінки) екзамену – 24 бали.

- умови допуску до підсумкового екзамену: аспірант не допускається до екзамену, якщо сумарна оцінка менша за **36 балів**. Допуском до екзамену є виконання письмових творчих робіт як відпрацювання практичних занять з кожної невідпрацьованої теми дисципліни та підсумкової проектної роботи (дисертаційне дослідження та його презентація).

7.2 Організація оцінювання:

1. Участь у дискусіях на практичних заняттях при вивченні тем 4, 6, 8-10
2. Тестові завдання за результатами вивчення 4-7 тем;
3. Творчі самостійні роботи з 2, 3, 4, 6, 8 тем;
4. Проект кандидатського дослідження, презентація, захист, рецензія на інший проект – 3, 4, 6, 10 теми.

7.3 Шкала відповідності оцінок:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекційних і практичних занять

№ п/п	Номер і назва теми*	Кількість годин			
		лекції	практичні	самостійна робота	консультації
<i>Соціологічний модуль - 1</i>					
1	Програма докторських студій з соціології: мета, задачі, логіка, вимоги та очікування	2	-	12	-
2	Академічна доброчесність та професійна етика соціолога. Правила цитування та система перевірки академічних текстів на запозичення	2	-	12	-
3	Бібліографічні каталоги, наукометричні бази критерії публікаційної активності	2	-	12	2
<i>Філософський модуль</i>					
4	Філософські презентації сучасної науки. Класичний, неокласичний, посткласичний типи наукової раціональності: їх принципи, методи, евристика	4	2	24	-
5	Наука як дослідження. Онтологічна та епістемологічна складові наукового дослідження; логіка дослідження	4	-	12	-
6	Епістемологічні моделі сучасного наукового дискурсу	4	2	24	2
<i>Соціально-економічний модуль</i>					
7	Філософія інновацій. Імплементація наукових досліджень	2	-	12	-
8	Створення та запуск Start-up проектів. Розробка бізнес-плану	2	2	24	-
9	Наука бізнесу: основи інноваційної діяльності. Трансфер технологій	2	2	12	2
<i>Соціологічний модуль - 2</i>					
10	Проект докторського дослідження та його презентація	-	4	24	-
ВСЬОГО		24	12	168	6

Загальний обсяг **210 год.**, в тому числі:

Лекції – **24 год.**

Практичні заняття – **12 год.**

Консультації – **6 год.**

Самостійна робота - **168 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Добронравова І.С., Сидоренко Л.І. Філософія та методологія науки. К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. – 223 с.
2. Ільїна Г.В. Генеза культури мислення: логос, раціо, візіо. Монографія. Київ; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2018. 368 с.
3. Йонас Г. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації // Г. Йонас; [Пер. з нім. А. Єрмоленко, В. Єрмоленко]. – К.: Лібра, 2001. – 400 с
4. Коэн М., Нагель Э. Введение в логику и научный метод / пер. с англ./ - Челябинск.: Социум, 2010.

5. Паніна Н. Профессиональная этика и социология в Украине (к принятию Кодекса профессиональной этики социолога САУ) // Социология: теория, методы, маркетинг. — 2004. — № 3. — С. 5–21.
6. Степин В.С. Философия науки. Общие проблемы. - М.: ГАРДАРИКИ, 2006.
7. Bruno Latour, Science in action. How to follow scientists and engineers through society. Harvard University Press, 1987. (рос. перекл. Латур, Бруно. Наука в действии: следуя за учеными и инженерами внутри общества /пер. с англ. / - СПб.: 2013.
8. David B. Resnik, J.D., Ph.D. What is Ethics in Research & Why is it Important? [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.niehs.nih.gov/research/resources/bioethics/whatis/>
9. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12.01.2017 № 40. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17>
10. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження Тимчасового Порядку присудження науково-освітнього ступеня доктора філософії» від 10.08.2018
11. Постанова Кабінету міністрів України «Порядок присудження наукових ступенів» від 24 липня 2013 року № 567. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/567-2013-%D0%BF>

Додаткова:

1. Взаимодействие науки и бизнеса в процессе коммерциализации исследований и разработок (на основе эмпирического анализа). Информационно-аналитический материал. – НИУ «Высшая школа экономики», 2017. – 12 с.
2. Гудмен Н. Способы создания миров. / Пер. с англ. А.Л. Никифорова, Е.Е. Ледникова, М.В. Лебедева, Т.А. Дмитриева. — М.: Идея-Пресс, Логос, Праксис, 2001.
3. Делёз Ж. Анти-Эдип: Капитализм и шизофрения [Текст] / Ж. Делёз, Ф. Гваттари; [пер. с франц. и послесл. Д. Кралечкина]. – Екатеринбург: У-Фактория, 2007. – С.83–427.
4. Добронравова І.С., Білоус Т.М., Комар О.В. Новітня філософія науки // Підручник для студентів філософських факультетів та аспірантів – Київ: «Логос», 2009 - 243 с.
5. Кодекс професійної етики соціолога / САУ, 2004. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://sociology.od.ua/index.php/norm-prav-dok/cod-soc.html>
6. Латур, Б. Наука в действии: следуя за учеными и инженерами внутри общества / [пер. с англ. К. Федоровой; науч. ред. С. Миляева]. - СПб.: Издательство Европейского университета в Санкт-Петербурге, 2013. - 414 с.
7. Латур, Б. Пересборка социального: введение в акторно-сетевую теорию / пер. с англ. И. Полонской; под ред. С. Гавриленко; Нац. исслед. ун-т «Высшая школа экономики». — М.: Изд. дом Высшей школы экономики, 2014. — 384 с.
8. Мамчур Е.А. Фундаментальная наука и современные технологии // Вопросы философии. – 2011. - № 3. [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://vphil.ru/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1
9. Маркузе Г. Эрос и цивилизация [Текст] / Герберт Маркузе; [пер. с англ. А.А. Юдина]. – М.: ООО «Издательство АСТ»: ЗАО НПП «Ермак», 2003. – С.12–176.
10. Сидоренко Л.І. Проблеми етики науки в постнекласичному дискурсі //Філософські проблеми гуманітарних наук. Альманах. – 2010. - №19. – С.121-125.
11. Управління інноваціями : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Н. І. Чухрай, Л. С. Лісовська ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львів. політехніка". – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. – 280 с.
12. Фуко М. История безумия в классическую эпоху [Текст] / Мишель Фуко; пер. с франц. И.К. Стаф. – М.: АСТ: АСТ МОСКВА, 2010. – С.69–214.
13. Фуко М. Надзирать и наказывать. Рождение тюрьмы / М. Фуко; пер. с франц. В. Наумова под редакцией Ирины Борисовой. – М.: Издательство «Ad Marginem», 1999. – С.45–325.
14. Фукуяма Ф. Наше постчеловеческое будущее. Последствия биотехнологической революции. – М.: ООО «Издательство АСТ»: ОАО «Люкс», 2004. – 349, [3] с.
15. Эволюционная эпистемология и логика социальных наук: Карл Поппер и его критики. — М.: Эдиториал УРСС, 2000.

12. Ethics in science [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.visionlearning.com/library/module_viewer.php?mid=161
13. OECD (2016). OECD Science, Technology and Innovation Outlook 2016. - Paris: OECD Publishing.
14. 2018 R&D Trends Forecast Results from the Innovation Research Interchange's Annual Survey // Research-Technology Management. - January - February 2018. – Pp. 23-34.